

ՕՐԱԳԻՐ

20 ՓՐՅ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ

20 ՓՐՅ

Զ ար. 6 ՋԻԼԻՃՃԷ 1291 ԳԱՐԸՐ 69 ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ 2 ՅՈՒՆՎԱՐ 1875 1 Յ ՅՈՒՆՈՒՅՐ 14 թԻ 1430

Ա. Զ. Գ. Ա. ՅԻՆ

Սիվրիհիսար այս օրերս խռովութեան կեդրոնն մը եղած է հետեւեալ պատճառաւ :

Ասկէ երկու երեք տարի առաջ Մալաթիայէն Տէր Պողոս անուն քահանայ մը դասաւանդութեան պատճառաւ Սիվրիհիսար կը տարուի . այս քահանայն տեսնելով դպրոցի չէնքին բոլորովին անյարմար վիճակը՝ հանգանակութեան մը գումար կանգնելով 1000 ոսկիի չափ գումար մը կը հաւաքէ՝ պատուական չէնք մը կառուցանել կը յաջողի . ուր այսօր Սիվրիհիսարի մանկանքը կը դաստիարակուին : Տէր Պողոս այս ձեռնարկին մէջ յաջողելով և աշակերտաց լաւ խնամք ասանալով Սիվրիհիսարցոց մեծ մասին համակրութիւնը կը գրաւէ հեռեւեար Սիվրիհիսարի եկեղեցւոյ քահանայից դասուն մէջ կընդունուի . Սիվրիհիսար քարոզիչ վարդապետ չունենալուն՝ Տէր Պողոսի կը յանձնուի քարոզչութեան պաշտօնն ալ . որով սակայն եկեղեցւոյ մէջ քարոզ խօսիլ ամեն կիրակի օրեր . Տէր Պողոսի քարոզներուն անուշութիւնն ու աղքեցութիւնը միանալով իր առջի ձեռնարկութեանց յաջողութեան վրայ՝ Սիվրիհիսարցոց խիստ մեծ մասին համակրութեանը կ'արժանանայ և միւս քահանաներէն աւելի ժողովուրդի տէր կըլլայ :

Միւս քահանաներն տեսնելով որ Տ. Պողոսի յաջողութիւնը իրենց չահուն կը դաշի Պ. Սիսահը՝ որ Սիվրիհիսարի նախկին դասաւանդն է եղեր , ձեռք կառնեն գրով , որն որ միանալով հոս ներսէսեան կարապետ անուն մէկուն հետ՝ ամեն ջանք 'ի դորձ գնելով՝ կը համոզեն վարչութիւնը հրամայելու որ Տ. Պողոս Սիվրիհիսարէն հեռանայ . հեռեւեար ելալ Գայեւը կը գրուի Տէր Պողոսին՝ ինչպէս որ կըլլար Սահմանադրութիւն չեղած ատեն :

Տէր Պողոս այս հրամանին հնազան

դելով այն ինչ Պօլիս գալ կ'պատրաստուի՝ Սիվրիհիսարցիք չեն թողուր գալ և մահաբերութեամբ կը դիմեն Ազգ. վարչութեան . սակայն անյսերի մնալով ատուց խնդիրն՝ Տ. Պողոսի ելեալ դայցեալ կը կրկնուի . Սիվրիհիսարցիք աւար վրայ դարձեալ մահաբերութեամբ վարչութեան կը դիմեն , և դարձեալ անյսերի ըլլալով խնդիրն Վարչութեան կողմէն ազգաբարձութիւն կրկնայ Տ. Պողոսին որ եթէ Պօլիս չըդայ կառավարութեան միջոցաւ Պօլիս պիտի բերել տրուի , այս լուրը կիմացուի Սիվրիհիսար և հետեւեալ հեռագրով պատասխան կը դրկուի Պօլիս :

«Թէլէկրաֆընըզը այտըք , Բաթրիք Ավագեանը (Տէր Պողոսը քսել կուզէ) հիւքիւմէթ իլէ չըդարաճաղըն , պիզէ տէ մէշէպ թէպտիլի թէքիֆ իմէսի իշուն՝ քանըմըզ պոյնունա , թէլէկրաֆընըզը կէօթէր , մահսէրլէրիմիզի կէրի ալ . դազէթալարա իլան էթ . Բում բաթրիքինէ իւշ երիզ խանէ իլէ սէօզ վէր . իմզա իստէր իսէ պիլտիր . մահսէր կէօնտէրլիմ . (Իմշ)»

Ահալի թարգմանում
Գարձեան Մ . Յօհաննէս

Այս պատասխանէն կրնայ հասկըցուիլ թէ դորձ որքան ծանրացեր և կիրքերն որքան յառաջ գացեր են , հեռեւեար հարկ անհրաժեշտ է կրքին չը պատասխանել կրիւք , այլ խոհեմութեամբ շարժիլ՝ առանց վարչական պատուոյն հետ միանգամայն օրինաւորութիւնը հաշուէ դուրս ձգելու :

Տէր Պողոս իրաւ թէ անիրաւ՝ հարկաւ ամբաստանող մը ունի հոս կամ հոն . այս ամբաստանողը հոս եթէ անհատ է՝ օրէնք է որ այդ ամբաստանողիւր Գաւառական վարչութեան չըջանէն անցնելէն վերջը՝ ըստ այնմ տեղեկագրի Տ. Պողոս հոս պիտի կանչուէր կամ ոչ :

Այդ խնդիրն այս պաշտօնական չըջանէն անցաւ թէ չանցաւ . ալիքն Տէր Պողոսի դատը Սիվրիհիսարի գաւառագլուխը գտնուած գաւառական

վարչութեան ատենը քննուեցաւ և որոշում ստացաւ . մեզ կըսեն թէ՝ ոչ , այլ Տ. Պողոս ուղղակի Պօլիս կանչուեցաւ ինչպէս կը կանչուէին առաջներն , որ հակառակ է Սահմանադրութեան . Բացատրենք :

Տէր Պողոս մասնաւոր քահանայ մըն է . անոր դէմ եղած բողոքն ինչ որ ալ ըլլայ մասնաւորութեան չըջանին մէջ է անկէ դուրս չէ : Կեդր. վարչութեան յարաբերութիւնը գաւառաց ընդհանուր ներկայացուցչին հետ է , այսինքն է՝ Առաջնորդին , Ը դհանուր , կրօնական և Գաղաքական Ժողովոց հետ մինչև անգամ գաւառի թաղական և Տեսուչ Խորհրդոց հետ յարաբերութիւն չունի , ուր մնաց մասնաւոր քահանայի մը հետ յարաբերութիւն ունենայ . և եթէ կեդրոնը գաւառներու այս կերպ մասնաւոր գործոց միջամտելու պաշտօն ունի՝ ուրեմն գաւառական վարչութեանց պաշտօնն ինչ է :

Կրնայ ըլլալ որ Սիվրիհիսարի Թաղ. Խորհուրդն ալ միացած ըլլայ քահանայից հետ և Տէր Պողոսի Սիվրիհիսարէն հեռանալը ինքրած ըլլայ վարչութեան . սակայն վարչութիւնը ըստ Սահմանադրութեան յարաբերութիւն չունենալով գաւառի Թաղ . Խորհրդոց հետ՝ պարտաւոր էր Թաղ . Խորհրդոց այդ խնդիրը զրկել հոն՝ որու հետ որ կապուած է թէ պատասխանատուութեամբ և թէ յարաբերութեամբ յիշեալ Թաղ . Խորհուրդը իբրև գաւառական կեդրոն :

Պ . Սիսակ միւսնոյն դերը խաղաց Պրուսայի խնդրոյն մէջ և Պրուսա մէկ քանի տարի աւերակ դառնալէն վերջը դարձեալ խնդիրը գաւառական վարչութեան միջոցաւ լուծուեցաւ ըստ Սահմանադրութեան . հիմայ Քալ միւսնոյն վիճակը պիտի մտնէ Սիվրիհիսար՝ եթէ վարչութիւնը առտոն կոխելով Սահմանադրութիւնը , ուղէ միջամտել Սիվրիհիսարի մէկ մասնաւոր խնդրոյն մէջ :

Ճշմարտութիւնը ուշ կամ կանուխ կամայ կամ ակամայ երեւան կենէ :

Խորմեանէն իբրեւ 500 ոսկւոյ գանձապետ վարձեալ պնակալէզը՝ իւր փոստաբանը գտնուած բանադրեալ Պէշիւրեան Աւետիսը անուղղակի պաշտպանել փորձելուն առթիւ թէև ուշ բայց ակամայ կը խոստովանի թէ՝ վերջին երկու երեք տարիներուս մէջ՝ այսինքն է Խորմեանի Պատրիարքութեան օրով՝ տասնէն աւելի անձինք կան աւսումնութեան սուրբ և անքակտելի կապը խղճ և կրկնամուսնութեան դիմող և կը յաւելու թէ ինչո՞ւ անոնց խօսքը չընէր ներկայ կրօն . Ժողովը . այսինքն ինչո՞ւ զանոնք ալ չը բանադրէր ներկայ կրօն . Ժողովը :

Պնակալէզ հոսմինչև 1 կէտըրաւունք ունի . այն է թէ՝ ներկայ կրօն . Ժողովը ինչո՞ւ զԽորմեան կարգէն չը ձգէր իր օրովը տասնէն աւելի ամուսնական սուրբ և անքակտելի կապը խղճներուն թոյլտուութիւն ընելուն համար . ինչո՞ւ կարգէն չձգէր արդէն բանադրեալ Սըրայեանի տունը երթալով անոնց հետ բարեկամական յարաբերութեան մէջ գտնուելուն համար, քանի որ կրօն . Ժողովը իւր բրած այս բանադրանաց առթիւ կը պատուիրէ եկեղեցականաց թէ՝

«Ոչ ոք յեկեղեցական պաշտօնէից չհայաստանեայց իբրեւ օրհնաբեր պիտի ճմանէ երբէք ընդ սեամս տանց նոցա» :

Ահա այս կէտին մէջ բացարձակ իրաւունք ունի պնակալէզը և եթէ բացարձակ կերպով գործադրութիւն պահանջէ, տարակոյս չը կայ թէ՝ իր ձայնը լսելի կըլլայ, սակայն ինչպէս կրնայ պահանջել՝ քանի որ վարձք կայ խղճը . լոյն մէջ տեղը :

Սամաթիոյ Սահ. վարժարանի բարձրագոյն կարգի աշակերտք, որք յիշեալ թաղին երկուեւ վարժարանաց աղքատ աշակերտաց և աշակերտութեանց զգեստ չինելով եղբայրաբար զանոնք միեմտերեւ համար մէկ մէկ զշնոց 3000 տոմսակ հրապարակ հանած էին, այս անգամ մեզ կիմացնեն թէ՝ թաղ . Խորհրդոյ հաւանութեամբ յիշեալ տոմսակա թիւը 6000ի են հաներ թէ հասարակութենէն դուրս քաջալերութեան խրախուսեալ և թէ 3000 զըշին անբաւականութենէն օտարեալ :

Արդարեւ ալ այս իսկ մարդասիրական և եղբայրական գործ մը, մանաւանդ հանգանակութեան դիմողներուն աղայ հասալն ու զգացումն ի նկատի առնելով, կարծէր որ քաջալերութիւն գտնէին և այլոց օրինակ հանգիստնային :

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալուն ամենայն սիրով ընդունուեր, նպատակնուն հասար և ազգու յորդորներ լսեր են բնաւ չը վը հատելու հաւանականաբար ոմանց կողմէն ըլլալիք ցուրտ ընդունելութենէն,

և կարծես Ս. Պատրիարքը մարգարէացեր է, որովհետև անկէ երեքնէն վերջը երբ խիստ հարուստ մեծատունի մ'են դիմեր, պարզապէս վնասուեր են :

Այս վնասող մեծատունը Գաղ. Ժողովոյ ալ անդամ է :

ԱՄՈՒՐԻՈՒԹԻՒՆ

ԵՒ ՅՈՅՈ

Չ .

Մէկը չկրնար ինչզինքին փնտսել՝ առանց ընկերութեան փնտսելու :

Մարդոյն առ անձն ունեցած ժխտական պարտքերն են՝ ինքզինք չ'սպանել, չը նըռաստացնել, և իւր մէկ անդամն անպիտան չընել . . . :

Խիստ ըլլանք այս գործն ընող մարդոյն դէմ . ինչպէս որ օրէնքը խիստ է ծառայութենէ խուսափելու համար իւր մէկ անդամն անպիտան ընող զինքորին դէմ :

(Յոյս, իրաւունք անձին) (1)

Ամեն դարու և ամեն ժամանակի բարոյագէտք՝ կաղմարանից և առողջարանից հետ համաձայն՝ ամուսնութեան կարեւորութեան վրայ խօսած և ամուրիութիւնը դատապարտած են . վառն զի ամուրի կեանքն ո՛չ միայն առողջութեան փնտսակար և անբնական է, (և այս հաստատութեմ է բժշկական բաղմաթիւ փորձերով և փնտակադրութեամբ), այլ նաև բարոյական շատ մեծ մեծ փնտաներ ալ ունի, վասն զի զմարդ ընտանեկան զբաղմունքներէ և հայրական պարտաւորութենէ ազատ կացուցանելով՝ աւելի հակամէտ կընէ զնա ինքնասիրութեան, անգթութեան ծուլութեան, դատաբեկեցութեան, մարդատեցութեան, անբարոյականութեան, ցոփութեան և այլ սոցա նման բարոյական մոլութեանց, մինչդեռ ամուսնութիւնը, զաւակներ յարուցանելը շատ մեծ և գեղեցիկ բարոյական ազդեցութիւն կընէ նոյն իսկ մոլորականաց վրայ . ինքնասէրն եղբայրաբար,

(1) Յառաջ ալ լսիք արդէն թէ Յուսոյ մէջ իրաւունք անձին՝ անուն յօդուածն, որ աւելի Գաղղ. Թարգմանուած կամ հետեւողութեամբ գրուած կերելի, շատ բանաւոր և իմաստուն խորհրդածութիւնք կը պարունակէ և բանական իմաստասիրաց դատը կը պաշտպանէ բոլորով . խեղճ աւելի ուրիշ ինչ բան կրնայ կանոն ըլլալ խորհրդ . և անհատական խելի գերելիաւ, նութեան խօսք կրնէ, մինչդեռ Ամուրիութեան յօդուածոյն հեղինակն, որ կերելի թէ բոլորովն տարբեր ազդեւրէ ներշնչուած է, չըսողիւր զանոնք պարստեկ չըղայամու, մտամու, աղանդաւոր և այլն կոչելով :

անգութը վթաթիւտ կ'դառնայ . զի գութն ի՛նչ է՝ կ'զգայ, ինչզինքն ծուլութեան և դատարկապօրտութեան տալու ազդեցութիւն չունենար, զի կրնն ու որդիքն հաց կուզեն ուտելու, իւր բնկերացն օգնութեանը պէտք ունենալով՝ աւելի ընկերաբէր կըլլայ, և իւր որդւոց դէշ օրինակ շտալու համար շատ անգամ կ'ստիպուի իւր անբարոյականութեանց և մոլութեանց սանձ դնել, Բնաւ մի ճգնիք ի զուր, Արժ. Հարք, ամուրիութիւնը մարդոյն համար բարոյական կանոնաց նկատմամբ ոչ թէ գիծ մը, այլ կէտ մ'անգամ չունի : Քննեցէք Եւրոպոյ քաղաքակրթեայ ազգաց մէջ զօրհանապազ հրատարակեալ վիճակագրական տեղեկութիւնքը, և պիտի տեսնէք որ գրեթէ համօրէն պատժապարտից, եղեռնագործաց, մարդասպանաց, և այլոց ամենամեծ մասն ամուրիք են : Ասոր համար է որ հին ազգաց և մասնաւորապէս Հռովմայեցոց մէջ մեծ պատիւ ունէին ամուսնացեալք և զաւակաց հայր եղողք, մինչդեռ անոնք որ այրակա՛ն հասակը հասնելուն առանց բանաւոր պատճառի չէին ամուսնանար, անպատիւ կը համարուէին, և իրաւամբ . զի ոչ միայն զհասարակապետութիւնն բարի և օգտակար քաղաքացիներէ կը զրկէին, այլ և իրենց տոհմին սպաւելու և հայրենական յիշատակաց կորսուելուն պատճառ կըլլային :

Շարունակելի

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԳ

ԳԶՂԵԱ

Բարիկ 11 յունվար

Եգիպտոսի մէջ նոր հաստատուած դատաւարանական իրաւասութեան վերայօք եղած դատաւարական գըրութիւններն այսօր երեսփոխանաց հաղորդուեցաւ : Աշակողմն այս խնդրոյն մէջ Տըքազ գ. քաին գէմ պիտի խօսի :

Պաշտօնէական տաղնապն և քաղաքական կուսակցութեանց մէջ իրենց հետեւելիք ընթացիցը մտին կեցած անհամաձայնութիւնը՝ մինչև սահմանադրական օրինաց վիճաբանութիւնք պիտի շարունակէ մնայ, սոյն վիճաբանութիւնն ալ հաւանական է թէ շաբաթ օրուէն կ'սկսի :

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Վիեննա 11 յունվար

Պարսան բացուելուն՝ Բրուսիոյ Պանքային դրամազեղը 0/0ին 5ի իջած ըլլալուն լուրը՝ մեծ ոգեւորում պատճառեց : Գոցուելու միջոցին վաճառումներ եղան, սակայն Տէրութեան արժեթղթերն միշտ բարձր են :

Բէշթա 11 յունվար

Գանձուց պաշտօնեայն կ'առաջարկ

կէ 1875—1876 տարուան բացը առանց նոր փոխառութեան գոյել: նոր հաս. տատուած տրոց աւելորդ է: միւրեւն առ. այդ դործածուելով:

ԱՆԳՂԻԱ

Լոնտոն 11 յունվար

Թայմզ լրագիրը կ'ըսէ թէ Եգիպ. տոսի խտիվը առանձինն Ռուսիոյ հետ պայմանագրութիւն մը կնքել կ'ուզէ եղեր:

Նարոյէն Գ. ի որդի կայսերազուն իշխանը իւր վերջին քննութիւնն ալ տալով աւարտեց:

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերլին 11 յունվ.

Խորհրդարանն ընդունեց միահա. մո. զօրաժողովի օրէնքը:

ՊԵՐՍԻԱ

Գերլին 11 յունվ.

Էնտեքանտան Պէշ Լրագրին գը. րածին նայելով, Պ. Րուհէ քսեր է թէ՛ Մաք—Մահոն մարաշխաղը, Սէրրանո մարաշխաղին պէտ, պիտի զարմանայ մնայ՝ Գաղղիոյ մէջ ալ կառավարու. թեան յեղակարծ փոփոխութիւն մը տեսնելով:

ՍՊԱՆԻԱ

Վալէնչի 11 յունվար

Թագաւորը քաղաքիս մէջ եռան. դագին համակրութեամբ ընդունուե. ցաւ:

Իզապէլլա նախկին թագուհին Բալմա քաղաքը կ'ապաստի:

Պանթանտէր 11 յունվար

Գերմանական թնդանթակիր նա.ւերն հոս վերադարձան:

ՀԵՆՆԱՐԱ

Աթէնք 11 յունվ.

Թագաւորն այցելութիւն մը տուաւ Ռուսաց դեսպան Պ. Շպպուրօֆի, ո.րոյ վերջին վիճակը լաւ է:

Երեսունեւվեց միւրիոն Փրանքի փո.խառութիւնն ամբողջ ստորագրուե. ցաւ:

ՆԵՐՔԻՆ

Պարսկաց դեսպան զօրապետ Մուհսին խան երեկ երեկոյ Բ. Դրան պաշտօնէից և տէրութեանց դեսպանա. ցը չքեղ կոչուեք մը տուեր է:

— Վիեննայէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, Անգղիոյ կառավա. րութիւնը իւր չեղոք գտնուած դիրքին մէջ՝ Բ. Դրան դիմեր է, միջնորդելու համար թէ՛ Րուսիոյ և Սերվիոյ իշ. խանութեանց՝ Աստրիոյ հետ առևտը. րական գաշնագրութիւններ կարենալ կնքելուն: հաճութիւնն ու հաւանու. թիւնը տայ: Հեռագիրը բան մը չըսեր այս մասին Բ. Դրան տուած պատաս. խանին վրայօք:

— Անցեալները Պաշտօնէից խոր. հուրդը որոշում մը տուած ըլլալով որ Պօլսոյ մէջ յիմարանոց մը կառուցուի, այս երկուշաբթիօր Պօլսոյ քաղաքա.

պետ Գաւարի պէյ, արքունի Բժշկակա վարժարանին տնօրէնը Մարքօ բաշա և Տօթօր Մուհէթի՝ ոստիկանութեան պաշտօնատունը երթալով՝ Հիւանի բա. շայի Նախագահութեանը ներքե ժողով կազմեցին, սոյն որոշման գործադրու. թեանը համար ձեռք առնել պէտք ե. ղած միջնորդելու վրայօք խորհրդակ. ցելու համար, և որոց այս նիստը բա.ւական ուշ ատեն մինչև ժամը 12 ր տե.ւեց:

— Մայրաքաղաքիս Ռուսաց դես. պաշտան քարտուղարներէն մին այս օրերս Երուսաղէմ գ'ացեր է, այն կող. մի առևտական նորընտիր հիւպատոսին հարկ եղած հրահանգները տալու՝ կրօ. նական խնդրոց մէջ բռնելիք ընթացիցը նկատմամբ, որպէս զի իւր նախորդին օրովը տեղի ունեցած թիւրիմացումնե. ընն ուրիշ անգամ մ'ալ չը պատահին:

— Կայսերական կառավարութիւնը որոշած է՝ բօլիճայի, չէքի, քօնօյմէն. թօյի և ուրիշ այսպիսի թղթոց վրայ գրօյմի փուլ բակցնել՝ երեկուրէն ըս. կըսեալ:

— Մօսքուա անուն առևտական շո. գենաւ մը, որ Մարսիլիայէն կուգար, ուրբաթ գիշեր Մարմարայի մէջ ուրիշ նաւու մը գէմ զարնուելով հազար ոս. կի ծախք երթալու չափ մնաւ մը կը կրէ: Սակայն զարմանալին սա՛ է թէ, յիշեալ առևտական շոգենաւուն գէմ զարնուող նաւը, իւր ի նչ ազգէ կամ ո'ր տէրութեան դրօշակը կրեն առանց գիացուելու, գիշերանց անցեր գացեր է:

— Ռուսիացի մը կայսերական կա. ռավարութեանէն արտօնութիւն կ'ընդ. րէ՛ Էտրէի, Պրուսայու, Իլլիրի և Գա. թամուլի մէջ չորս գործարան բանալ: Տաճկաստանի մէջ գտնուած ոսկորները անոնց մէջէն անցնելու և Եւրոպա շըր. կելու համար, բաց այն պայմանաւ որ դարձեալ ուրիշներն ալ ազատ ըլլալ ոս. կորի առևտուրը ընելու:

— Անցեալները Տրապիզոնի ժողդ. վերդեան և տեղական կառավարութեան մէջ տասանորդի տրոց խնդրոյն պատ. ճառաւ տեղի ունեցած յուզման վրայ, ժողովրդեան կողմանէ քանի մ'անձինք մայրաքաղաքս գալով հանրագիր մը մա. տուցեր են Բ. Դրան:

— Սէլաթիկի նաւահանգստին մօտե. րը քանի մը հրետայ ձուկ օրտալու տտնն. նին, 250 օխա կշռող մեծ ձուկ մը հա. ներ են ուռկանով: Այս ձկան գլուխը արջի գլխու կը նմանի և ոտքերը թևի ձևով են: Նոյն կողմերը այսպիսի ձուկ մը մինչև ցարդ տեսնուած չ'ըլլալով՝ հրեայք զանի ջուրի մէջ Կնելով ի տես հաներ են 10 ական փարայի: Այսպէս բաւական ստակ շահելէն զատ, 5 աւուր համար ալ 3 իրարի վարձու տուեր են տեհալ ուրիշի մը:

— Պար տիւ Պօսֆօր լրագրին, իւր անցեալ աւուր մէկ թերթովը հրատա. րակած սխալ լրոյ մը պատճառաւ, հե. դէպքը կը պատահի:

Սա՛ անցեալ օր, ո'վ գիտէ ո'ւրկէ առնելով, իւր տեղական լրոց մէջ գը. րած էր թէ Ղալաթիա նպարտվածաւի մը խանութէ քանի մը տական շաքար գողցուեր է: Եւ ինչպէս որ սովորու. թիւն է, տեղւոյս բոլոր լրագիրներն ալ 9 բաց ի մենէ, հետզհետէ յառաջ բե. րին յիշեալ լուրը:

Ասոր վրայ շատ չ'անցած՝ այս շա. բաթ օր, թէֆթիշ մը ոստիկանութեան գործակալ մ'ալ հեան առած, Պար տիւ Պօսֆօրի գրասենեակը յերկայանալով, յիշեալ լուրն իրեն հազորդող անձին ա. նունն, մականունն ու արհեստը կ'ուզէ գիտնալ: Լրագրին տնօրէնը, այս յան. կարծական այցելութենէն չ'իմթած, կը պատասխանէ թէ այդ լրոյն ուսկից առ. նուիլը չը գիտեր, սակայն եթէ ուստ է այդ՝ պարտաւոր է պաշտօնապէս յետս կոչել իւր հրատարակած այդ լուրը: Թէֆթիշը այս պատասխանին վրայ գոհ չ'ըլլալով, կը պնդէ որ զայդ իրեն ը. սող անձին անունն իմաց տայ իրեն:

Սոյն ատեն լրագրին տնօրէնը յանձն կ'առնու ուղած անձերնին գտնելու հա. մար հարցումիորձի ելնել և իւր այս քնն. նութեան արդիւնքը հաղորդել Ղալա. թիոյ գայմագամ Հասան պէյին:

Սակայն կ'երևի թէ ասով ալ չ'են գոհացեր մարդիկը, ինչու որ այս երս կուշաթի օր ոստիկանութեան վերա. տեսչութեան կողմանէ հրաւէր կ'ընդու. նի Պար տիւ Պօսֆօրի խմբագիրը Զապ. թիէին դուռը ներկայանալով՝ վերոյիշ. եալ լրոյն նկատմամբ ինքզինքն արդա. րացնելու:

Տակաւին չ'իմացանք թէ ինչ եւք ունեցած է այս գործը:

— Օտէսայէն կ'իմացնեն թէ յիշ. եալ քաղաքին նաւահանգիստն ալ սա. սեր է:

— Ոստիկանութեան գործակալ պաշ. տօնատարներէն Էօմէր Էֆէնտի, առջի օրը ոստիկանութեան պաշտօնարանի սրահը իյնալով յանկարծամահ կըմեռնի:

— Յառաջիկայ շաբաթ օրուրէն ըս. կըտեալ Խակիւտարի շոգենաւներուն Դէվլէի տոմսակներու համար, փոխա. նակ թղթէ ըլլալու, դեղին թիթեղէ կոթուած տոմսեր պիտի տրուին ան. ցորդաց, որոնք տոմսակահաւաքին քով գտնուած թիթեղէ տուփին մէջ պիտի ձգեն զանոնք:

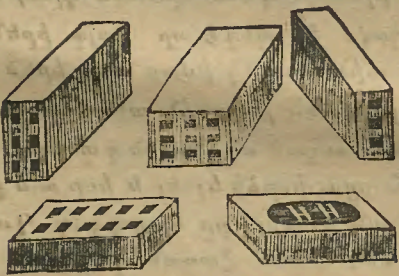
— Երէկ առաւօտեան մօտ դարձեալ խաղիւղ Թուրքուճու մահալլէսի փո. ղացին վարի ծայրը Յոյն ընտանիքի մը բնակած տներ հրդեհի դէպք մը պա. տահելով, Կազանդի առթիւ այն մի. շոցին այն կողմերէն անցնող դարձող գտնուելուն պատճառաւ, իսկոյն կի. մացուի և օգնութեան հասնող մեր ե. կեղեցւոյն մէկ ջրհանին շնորհիւ՝ ար. կածն առանց մեծնալու և ճարակե. լու, շուտով մ'առաջը կ'առնուի:

Ա. ՏԸՊԷԻ
ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՔ ԾԱԾԿԵՑԵԼՈՑ
ԿԱՄ

Պատմութիւն թագուէն գիտութեանց
որ ի նախնի ժամանակաց մինչեցայսօր
ԹԱՐԳԱՆԵԱՑ Ն. ՃԻՎԱՆԵԱՆ
ԻԸ. ՏԵՏՐ

Տետր առ տետր կը հրատարակու
16 երեսէ բաղկացեալ գին մէն մի
տետրին 40 փարայ :

Մեծարգոյ Տէրութեան Վ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ
Փարիզի ատանաբայօր, որ արդէն ցաւոտ
և փառած ակուններու բժշկութեան, դար-
մանի և նոր ակադ շինելու մասին մինչև
ցարդ ունեցած յաջողակութեամբ ծանօթ
է մայրաքաղաքիս հասարակութեան, իւր
տունը փոխադրած է այժմ Պէշքէթաշ
Քէօյ-իչի, Գարանֆիլ Պաթալ փողոցը թիւ
67 ուր ամեն օր է՛նդունի իրեն զիմեղ-
ները :

Հ. ՅՈՎ ՍԷՓԵԱՆ

ԹՈՒՂԼԱՅ ՅԱՊՐԻԳԱՍԸ
ՊԵՏԻՒՔՏԵՐԷ

Էւրոպայի կեղծ ճերմակ տելիք
լի թուղլալարն պէր այնքա՛ն, զիքր օ-
լընան ֆապրիգատա մաքրիւնայ ըլա ի
իթաօլունուր :

Վէ քերքի՛ն թուղլանն՝ շիմտի՛ն տէ-
կին Սթանպուլտա իմալ օլունանլարտան
զիտա՛ն զայէթ ալեա ճընսլա, վէ օ-
ճաքլարա մախսուտ տէլիքլի քերքի՛ն
թուղլալար եարբլմաքտա տըր :

Պուշլար էհվէն ֆիթալլա ֆիթուլթ
օլունուր :

Վէ եարու սահիպլէրինէ սուհուլէթ
օլմաք իլին իսթէնիլէն մահալէ կէօն.
պէրիլէ պիլիք :

Իթիլիզաք օլանն, Պէօլլաքտէրէտէ
մէդքիւր ֆապրիգալա, վէ եախօտըՍ.
տալպօլտա Յինճանճըլար եօգուլընտա
Ամբիլգան խանըն ալթընտա, Եզնակ-
եա՛ն իտալաուր աղանքն Նուսթը 27
մաղաղաքնա միւրաճալթ էլլէմէլէրի :

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԱՐԻՍ ՍԻՐԱՔԵԱՆԻ
ՂԱԼԱԹԻԱ ՍԱՆՏԸՔՃԸԼԱՐ ՓՈՂՈՅԸ
ԹԻԻ 119

Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուի ըն-
տիր շրջանակներ թէ՛ ասկեղծ թէ՛ գոյնը
գոյն նաև Գաղիոյ և Գերմանիոյ զանազան
տեսակ հայելիներ թէ՛ շրջանակաւ թէ՛ լոկ
հալելի, նաև ընտիր տեսակ նիւրներ
սալօններու համար պատմական գատրօներ,
սենեակներու համար պատերազմական թէ՛
զեղական ևն. ևն. պատկերներ բոթթրէի
համարընջանակներ քառանկիւն և ձուսման.
Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել որ-
պէս հասարակութեան, որ իրեն զիմոյ յա-
ճախարդը ամեն մէկ կերպով գոհ ըլլալուն
վրայ հաւատարի բնան :

Բարեգու բժշկական համալսարանի
աշակերտ Տօթթէօր Մ. Հէֆիթեան,
կը շարունակէ ձրի հիւանդ խնամել ա-
մեն երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը,
ժամը 6 էն մինչև 8ը, Եէնի ֆաթաթի
դրան կից աղագլին Եկեղեցւոյ կալ-
ուածներէն Էղոյլ ընկերութեան կից.
ԴՆՆԸ : ՎԵՐՈՑԻՇԵԱԼ ՏՕԲԹԵՕՐԸ
փնտռողները՝ կրնան զինքը հարցնել
Ա.Ք-Սէրայ թիւ 121 Կ. ՇԱՐԱՐԵԱՆԻ
դեղարանը : Երկ. 15

Բերայի ՀԱՄԱԿԱՄ տնուն նորակազմ
ընկերութիւնը այս անգամ, հասարակաց
օգտակար ծառայութիւն մ'ընելու նպա-
տակաւ, վիճակահանութեան մը ձեռնա-
կած է, 1000 թիւ տոմսակէ բաղկացեալ,
իւրաքանչիւր տոմսակին գինը 1/4 մէճիւր
ըլլալով, որոց 500ը միայն պիտի շահին,
առաջին պարզէն Գաշնակի մը, երկրորդը
կարի մեքենայ մը, եւ ինչպէս վարը ցան.
Կրն մէջ կը տեսնուի : Վիճակահանութիւնը
յառաջիկայ Յունվար 3ին անպատճառ տե-
ղի պիտի ունենայ, Բերա թարլա Պաշի թիւ
42, Համակամ ընկերութեան գրասարանը :

ՅԱՆՆԱԿ

ՊԱՐԳԱՆՈՑ

Գաշնակ (բիւնօ)	Դր. 2000
Կարի մեքենայ մը	1000
Բարիէ Պրիսթօլի վրայ մետաքսեայ պատկեր մը	200
Թափառական Հրեայ 8 հար. կզմիւր.	150
Մօնթէ-Քրիսթօ 6 հար. կզմ. և պատկ.	150
Բիշօլա պատկ. և կապեալ	100
Պատմութիւն տանն Արծրունեաց	60
Պատմ. Հայոց, 15 Հիլզնց. լուսան.	40
Միլտօնի կորուստ դրախտին կազմ.	40
Մատենագրութիւնք Պէշիկշէնր կզմ.	35
Մատենագրութիւնք Գուրեանի կզմ.	35
Բանական փիլիսոփայութիւն բաժան.	
Եալ յերկուս հատորս	35
Գաղանք Հաւատաքնութեան	35
Պատմ. Հայոց Պէրպէրեան կազմ.	30
Դր. թիւ 28	25
10 թիւեր Եւրոպական մեծագիր պատկերներ	15
85 " Սրկենքուրի Մենակեացը	
50 " Քնար յաւերակա Հայրենեաց	
100 " Վիշաք իմ ի ֆաթիլ ի ձեռանէ Ոստանիկ Տ. Մարգարեանցի	
70 " Ամիլը Վրայիք	
50 " Հրաշալիք բնութեան	
50 " Գիրք ժողովրդեան	
70 " Հայ թագաւորաց պատմական խաղի թուղթ, որ ամեն կար- գի աղագլինց գիւրութիւն կու- տայ Հայոց պատմութիւն սովորելու	

ԳԻՏԵԼԻՔ. — Տոմսակը կորսնցնողը բան
մը պահանջելու իրաւունք չունենար :

Տոմսակները հետեւեալ տեղերը կը ծախ-
ուին .

Բերա, ընկերութեան Զրօսարանը և
Թաղսիմ Միսալմառ Նիկիդոս աղա Տէտէ-
եանի խանութը :

Պոլս Ֆրէնկեան գրատունը :

Պէշիկշէնր՝ Եէնիմահալլէ Եղբայրասի-
րաց Ընկ. Զրօսարանը և Քէօփրիւ—պաշի
ճատտասի Սարաֆ Սաաուուր աղա Սէֆեր-
եանի խանութը :

Օրթագլիւղ, Թաշ — Նէրտիվէն Մա-
նակ աղայի կազմին :

Խաղիւղ, Շահ—Նուպար վարժարանը
Պ Միկրա՛ն Մանաւանի ձեռամբ :

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ՕՐԱՑՈՑՑ

1875

ՓԵՌԱԿԱՆԻՆ

Երեմիա Կահնայէ Խապիւղի

Պարունակութիւն (Ի բաց բուն Օրացոյ-
ցէ) Եանթութիւն, Պաշտօնական ցուցակ
անուանց մկրտելի երախարից տուեալ ի
կրօնական խորովոյ, Շքանուք Եկեղեցա-
կանաց, աշխարհականաց և իգական սեռի,
վարչութիւն Հայոց, ցուցակ Առաջնորդաց,
թիւ համալ. Հայոց, Հայր ի Ռուսաստան,
Հոգեւոր ի խանութիւնք Քրիստոնեայ ազգաց
Ի Կ. Պօլս, թիւ մարդկանց աշխարհի և
կրօնք, վիճակագրութիւն Տաճկաստանի,
կայսերացունք, Նախարարք, Ներկայացու-
ցիչք Օտար Տէրութեանց, Հայազգի պաշ-
տօնատարք, Բնակիչք գլխաւոր դաւառաց,
Ցեղք և կրօնք, Համառօտ պատմութիւնք
սկզբնաւորութեանց գլխաւոր տէրութեանց,
Գահակաք, Գահաժառանգք, Պաշտօնա-
տարք, Բնակիչք Զօրութիւնք, Նաւատորմք,
Գանձք, Պարտք, Վաճառականութիւնք,
Երկաթուղիք, Թղթատարութիւնք, Հեռագ-
րութիւնք գլխաւոր տէրութեանց, Արժէք
Դրամոց զանազան ազգաց, Պատկեր և կեն-
սացրութիւնք Մատենալ Մաք—Մահանի, Մ.
Թիէրի, Պիլմարք իշխանի և կիւթէնպէրիկի
կը ծախուի Գրաֆաճառաց ըով գին 3 դր.
Կեդրոնատեղի է Մէրճա՛ն ֆաստրմա-
ճը խանի Վերնալարկ թիւ 28 ամեն օր
ժամ 5 էն 6 :

Պաղչէ—Գաբուսու թաշ խանը, Թը-
շիլեա ըսուած տետակէն չոր աղուած
ընտիր սե ձիթ պտուղ (զէլթին) կը
ծախուի հոխաուլ և գոհացուցիչ գնով :

ԵՂԱՅՐ ՅԱԿՈԲՈՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Կ. ԲՈՂ ՏԸ ՔՕՔ

ՀՐԵՏԱՐԱԿԻՉ

Մ. Խ. ԵՆԴԵՆԶԵԱՆ

Տ. Խ.

Սիրէճի իսկէլէ փնտէ տէմիրճի մաղադա-
ւարներն իթթիսալինտէ պուլունան մաղա-
չատա սօպա վէ մաթպախ իշին Քարտիֆ
վէ Նիւքասթըլ մոտէնքէ օմիւրի սաթըլ-
մաքտա օլտալ՝ թէլլիքի բաղալթ պուլու-
րան զվաթրն հէր հալտէ խօշնուտ օլա
հագլարը իլան օլընուր :

ՏԵՐ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ
ՕՐԱԿԱՆ ԽՈՃԱՍԱՐԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Օ. ԽՈՃԱՍԱՐԱՆ
ԵՌԻՍՏԻՆԱՆ—ԽԱՆ
ՎԵՐԻ ՅԱՐԵ ԹԻԻ 7